

Motion till riksdagen

1985/86: Bo218

Ulla-Britt Åbark och Axel Andersson (s)

Bostadsbidragen

Bostadsbidrag till hushåll utan barn

Tillgången till en egen bostad är av grundläggande betydelse för människors möjlighet att fungera i samhället. Ungdomarna är en utsatt grupp på dagens bostadsmarknad. De saknar ofta ekonomiska möjligheter att hyra lediga lägenheter, om det över huvud taget finns sådana att tillgå.

Riksdagen har tagit fasta på ungdomarnas besvärliga situation på bostadsmarknaden och uttryckt att detta är en fråga som måste ägnas särskild uppmärksamhet de närmaste åren. Försöksverksamhet i kommunerna och bostadsföretagen rörande ungas boende skall därför stimuleras. För detta ändamål har riksdagen anslagit 1 milj. kr. En särskild delegation inom bostadsdepartementet har också inrättats med uppgift att informera om och uppmuntra en sådan verksamhet.

Den uppmärksamhet som ägnas ungdomarnas situation är positiv, men det krävs också ekonomiska åtgärder. Vid årsskiftet 1985-1986 försvann möjligheten för hushåll utan barn att få bostadsbidrag. Detta drabbar inte bara studerande och arbetslösa ungdomar utan även andra med små ekonomiska resurser. Ett oroande tecken på att många har svårt att klara utgifterna för sina mest nödvändiga levnadsomkostnader är att antalet personer som tvingats söka socialbidrag ökat kraftigt. Drygt 500 000 personer fick socialbidrag år 1984, varav över 60% var hushåll utan barn.

Höga bostadskostnader är säkert en starkt bidragande orsak till att många har svårt att klara sin ekonomi. De ekonomiska möjligheterna för ungdomar och andra med begränsade resurser att efterfråga en egen lägenhet måste därför förbättras. Enligt vår mening måste bostadsbidragen till hushåll utan barn återinföras och förstärkas. De övre hyresgränserna bör höjas liksom inkomstgränserna för oreducerat bidrag.

Bostadsbidrag till hushåll med barn

Bostadsbidragen till barnfamiljerna har under en följd av år urholkats. De övre hyresgränserna och inkomstgränserna har inte höjts i takt med hyres- och inkomstutvecklingen. Antalet barnfamiljer som får bostadsbidrag har därför minskat från 481 000 år 1976 till 296 000 år 1985. Den bristande anpassningen av hyresgränserna till hyresutvecklingen har gjort att de familjer som får bostadsbidrag måste betala en allt större andel av hyran själva.

Bostadsbidragen till barnfamiljerna har i allt större utsträckning fått

förmen av ett inkomstprövat barnbidrag, ett allmänt konsumtionsstöd. Stimulansen att förbättra sin bostadsstandard har begränsats. Av de barnfamiljer som fick bostadsbidrag år 1985 var 11% trångbodda enligt den nuvarande utrymmesnormen. I nästan 100000 hushåll kunde inte varje barn få ett eget rum.

Bostadsstyrelsen har i sin anslagsframställan för budgetåret 1986/87 föreslagit att bidragsgivningen inriktas på en utrymmesstandard om tre rum och kök för hushåll med ett barn och på att utrymmet bör öka med ett rum för varje ytterligare barn. Enligt vår mening bör de övre hyresgränserna anpassas till denna målsättning. Hyresgränserna bör motsvara hyrorna i nyproducerade lägenheter i allmännyttiga bostadsföretag. Eftersom det är tämligen stora skillnader i hyresnivåer mellan olika regioner, bör möjligheten att fastställa hyresgränserna kommunvis utredas.

I årets budgetproposition föreslås en höjning av de övre hyresgränserna med 325 kr./månad för familjer med upp till fyra barn och 375 kr. för familjer med fem eller flera barn.

Den nuvarande anpassningen av hyresgränsen för både ett- och tvåbarnsfamiljer till en lägenhet med tre rum och kök resp. en lägenhet med fyra rum och kök för tre- och fyrbarnsfamiljer bibehålls dock.

I budgetpropositionen föreslås också en höjning av den nedre hyresgränsen med 150 kr./månad. Därmed begränsas effekten av höjningen av de övre hyresgränserna. Bostadsbidragen kommer i större utsträckning att gå till familjer med höga bostadskostnader. Detta är naturligtvis en positiv förändring, eftersom bostadsbidragen då får en större bostadssocial betydelse. Samtidigt innebär förändringen dock att familjer med låga inkomster och relativt måttliga hyror får lägre bostadsbidrag. Dessa familjer lever redan nu under kärva ekonomiska villkor. Under år 1986 får de både kraftiga hyreshöjningar och sänkta bostadsbidrag, en höjning av bostadskostnaden med kanske 15%. För att dessa familjer skall klara sin ekonomi är det nödvändigt att de kompenseras för de minskade bostadsbidragen, t. ex. inom ramen för det familjepolitiska stödet. Om så sker, skulle på sikt också den statliga delen av bostadsbidraget, som utgår med 265 kr. per barn och månad, oavsett familjens bostadskostnad, kunna slopas. Då skulle bostadsbidragen kunna utformas så att de får en större bostadssocial betydelse.

Hemställan

Med stöd av ovanstående hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av förändrade regler för bostadsbidrag.
2. att riksdagen hos regeringen begär överväganden av konsekvenserna av ändrade hyresgränser kommunvis i enlighet med motionens förslag.

Stockholm den 27 januari 1986

Ulla-Britt Åbark (s)

Axel Andersson (s)